

86. OBVESTILO O VARSTVU VINSKE TRTE - 24.06.2019 13:40 - Zaključeno

V času **od 24.6.2019 dalje** je na razmejenem območju **zlate trsne rumenice** (žarišča okužbe in varovalni pasovi), ki zajema celotno Primorsko potrebno opraviti zatiranje **ameriškega škrtatka**. Škropljenje se opravi v obdobju **10 dni** od napovedanega datuma. Zatiranje prenašalca fitoplazme je obvezno tako v vinogradih za pridelavo grozdja in na ohišnicah ter v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah. V vinogradih za pridelavo grozdja je obvezno **najmanj eno škropljenje**.

Dodatne informacije glede zatiranja ameriškega škrtatka lahko preberete na spodnji povezavi:

http://www.uvhvr.gov.si/fileadmin/uvhvr.gov.si/pageuploads/DELOVNA_PODROCJA/Zdravje_rastlin/2017/Nevarni_SO/Zlata_trsna_rumenica/Navodila_za_zatiranje_ameriskega_skrzatka_2019_končno.pdf

Opozarjamo, da je potrebno vsa fitofarmacevtska sredstva uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi. Vsa sredstva, ki jih uporabljamo za zatiranje ameriškega škrtatka, so nevarna za čebele. Zato je pomembno, da zatiranje opravimo šele takrat, ko je trta že povsem odcvetela. Običajno je po zaključenem cvetenju vinske trte ameriški škrtatek v stadiju ličink L₁ in L₂, prisotne pa so že tudi nimfe stadija L₃. Pri uporabi je treba upoštevati Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 71/14 in 28/18).

Preglednica 1: Registrirana fitofarmacevtska sredstva za zatiranje ameriškega škrtatka in povzetki omejitev njihove uporabe na dan 29. 5. 2019.

Pripravek	Aktivna snov	Odmerek/ koncentracija	Število dovoljenih tretiranj/leto	Karenca (št. dni)	Datum veljavnosti
Mospilan 20 SG ¹	acetamiprid	0,375 kg/ha	eno	42	1.5.-31.8.2019
Sivanto prime	flupiradifuron	0,5 l/ha	eno	14	9.12.2025
Reldan 22 EC	klorpirifos- metil	1,0 l/ha	eno ²	21	31.1.2021
Pyrinex M22	klorpirifos- metil	1,0 l/ha	eno ²	21	31.1.2021
Daskor 440	cipermetrin, klorpirifos- metil	0,5 l/ha	eno	21	31.1.2021
Decis 2,5 EC ⁵	deltametrin	0,5 l/ha	eno ³ dve ⁴	14	31.10.2019
Decis ⁵	deltametrin	0,5 l/ha	eno ³ dve ⁴	14	uporaba zalog do 1.8.2019
Flora verde	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	13. 8. 2020
Biotip floral	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	13. 8. 2020
Steward	indoksakarb	150 g/ha	dve	10	31.12.2019

¹ sredstvo ima v letu 2019 dovoljenje za nujne primere za zatiranje ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih

² z aktivno snovjo na podlagi klorpirifos-metila lahko tretiramo le 1-krat, kar pomeni, da lahko v isti rastni sezoni uporabimo le 1-krat ali Pyrinex M22 ali Reldan 22 EC ali Daskor 440.

³ v vinogradih za pridelavo grozdja

⁴ v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah

⁵ s pripravkoma Decis 2,5 EC in Decis se zaradi zaščite čebel in drugih žuželk opraševalcev lahko tretira le po cvetenju, v nočnem času dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom

Opozarjamo, da podatki odražajo stanje na dan 29. 5. 2019, vendar je treba pred vsako uporabo preveriti status registracije zaradi morebitnih sprememb.

Opozorilo: pripravek Actara 25 WG v letu 2019 nima več dovoljenja za zatiranje ameriškega škrtatka!

1. Vinogradi za pridelavo grozdja v žariščih okužbe in varovalnih pasovih žarišč okužbe

V vinogradih za pridelavo grozdja, ki se nahajajo v razmejenem območju (to so žarišča okužbe in varovalni pasovi), je obvezno **najmanj 1 tretiranje**.

- Prvo tretiranje je treba opraviti, **ko je trta povsem odcvetela**, pri tem dajemo prednost pripravkoma Mospilan 20 SG ali Sivanto prime. Oba pripravka sta sistemna insekticida z rezidualnim načinom delovanja, ki učinkovito zatirata ameriškega škrtatka. Delovanje ostalih sredstev iz preglednice 1 je krajše in so učinkovita krajše obdobje (v povprečju le teden dni).
- Če je bilo za prvo tretiranje uporabljen pripravek Decis 2,5 EC ali Decis ali Reldan 22 EC, Pyrinex M22 ali Daskor 440, je potrebno opraviti tudi 2. tretiranje v 2. napovedanem roku, razen če je imetnik po prvem tretiranju spremljal ulov odraslih ameriških škrtatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in če se na rumene lepljive plošče ulovi manj kot 4 škrtatki na ploščo na teden.

Ulov odraslih ameriških škrtatkov spremljamo z rumenimi lepljivimi ploščami od julija dalje, kot je opisano v poglavju 5.3 Načrta ukrepov obvladovanja zlate trsne rumenice, in sicer:

- izobesimo najmanj od 3 do 5 plošč na ha, v primeru večje površine vinograda število plošč ustrezno povečamo,
- plošče postavimo v začetku julija in jih menjavamo na dva do 3 tedne,
- plošče pregledujemo vsakih 7 do 10 dni vse do sredine septembra, ko so škrtatki še prisotni v vinogradih,
- ulove redno beležimo.

V ekološki pridelavi so dovoljeni pripravki na podlagi piretrina, s temi pripravki je treba opraviti 2 do 3 tretiranja:

- prvo tretiranje je potrebno opraviti takrat, ko trta povsem odcveti.
- Tretje tretiranje je treba opraviti, razen če imetnik po drugem tretiranju s spremljanjem ulova z rumenimi lepljivimi ploščami ugotovi, da so bili ulovljeni manj kot 4 odrasli škrtatki na rumeno lepljivo ploščo na teden. Spremljanje ulova ameriškega škrtatka je opisano zgoraj. Razmiki med aplikacijami so priporočljivi na 7-10 dni.

Pripravka Flora verde in Biotip floral se lahko uporabljata tudi v brajda in ohišnicah, kjer opravimo vsaj eno tretiranje po končanem cvetenju.

2. Matični vinogradi, matičnjaki in trsnice

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah povsod po Sloveniji sta obvezni najmanj dve tretiranji ameriškega škrtatka, obenem pa morajo imetniki spremljati ulov ameriškega škrtatka z rumenimi lepljivimi

ploščami. Če se po drugem tretiranju na rumene lepljive plošče še ulovijo odrasli škrtatki, je treba opraviti še tretje tretiranje.

Pomembno:

- V matičnih vinogradih je treba prvo tretiranje opraviti takoj po končanem cvetenju trte, v trsnicah pa je okvirni termin od sredine do konca junija.
- Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prednost pripravkom Mospilan 20 SG ali Sivanto prime, ki sta sistemski insekticida z rezidualnim načinom delovanja. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko pripravka uporabita le enkrat v isti rastni dobi.
- Delovanje ostalih sredstev iz preglednice 4, 5 in 6 je krajše in so manj učinkovita (v povprečju le teden dni).
- V matičnih vinogradih je treba paziti na karenco.

Imetniki morajo spremljati ulov odraslih ameriških škrtatkov z rumenimi lepljivimi ploščami do sredine septembra, kot je opisano v točki 1 teh navodil in v poglavju 5.3 Načrta ukrepov obvladovanja zlate trsne rumenice.

3. Vinogradi izven razmejenih območij zlate trsne rumenice

Izven razmejenih območij zatiranje ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo grozdja ni obvezno, je pa priporočljivo opraviti vsaj eno tretiranje, če je ameriški škrtatek v njih navzoč, oziroma če je populacija velika. V takih vinogradih je priporočljivo spremljati ulov ameriškega škrtatka z rumenimi lepljivimi ploščami, kot je opisano v točki 1 pri vinogradih za pridelavo grozdja.

Podatki o fitofarmacevtskih sredstvih za zatiranje ameriškega škrtatka

4.1 Mospilan 20 SG

Sredstvo Mospilan 20 SG se uporablja kot sistemski dotikalni in želodčni insekticid na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih za zatiranje ameriškega škrtatka (*Scaphoideus tinaus*) v odmerku 0,375 kg/ha pri porabi vode do 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v fenološki fazi od konca cvetenja do faze, ko so jagode velikosti graha, grozdčki povešeni (BBCH 69/75).

Sredstvo se sme na istem zemljišču na trti uporabljati za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih uporabiti največ **1-krat v eni rastni dobi**. Sredstvo se sme uporabljati za zatiranje ameriškega škrtatka samo na podlagi napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin.

Sredstvo je v letu 2019 pridobilo dovoljenje za nujne primere in se sme uporabljati **od 1. 5. do 31. 8. 2019, skladno z navodili za uporabo**.

4.2 Sivanto prime

Sredstvo Sivanto prime se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, matičnjakih ter trsnicah za zatiranje zelenega škrtatka (*Empoasca vitis*) in ameriškega škrtatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,5 L/ha pri porabi vode do 1000 L/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira največ **1-krat v eni rastni sezoni**, v fenofazi od konca cvetenja do začetka zorenja (BBCH 69-81).

Sredstva Sivanto prime se ne sme mešati s fungicidi iz kemične skupine azolov (DMI fungicidi), FRAC koda 3, kadar obstaja možnost zanosov na rastline, ki cvetijo oziroma, ki privlačijo čebele. Takšna mešanica je čebelam nevarna!

4.3 Reldan 22 EC, Pyrinex M22 in Daskor 440

OPOZORILO: Pripravki Reldan 22 EC, Pyrinex M22 in Daskor 440, vsebujejo enako aktivno snov (klorpirifos-metil), zato lahko uporabimo le eno izmed navedenih sredstev in le 1x v rastni dobi

Pripravek **Reldan 22 EC** se uporablja v odmerku 1 l/ha oziroma v 0,1 % koncentraciji ob porabi vode 1000 l/ha oz. 10 ml na 10 l vode na 100 m².

Sredstvo se lahko na istem zemljišču uporabi samo enkrat v eni rastni dobi v skladu z napovedjo Javne službe zdravstvenega varstva rastlin za zatiranje grozdnih sukačev. Če je uporabljeno v skladu z navodili, ni fitotoksično na gojenih rastlinah. Pri sortah vinske trte 'Zeleni sauvignon' in 'Merlot' lahko povzroča delno razbarvanje listov.

Sredstvo je nevarno za čebele. Zaradi zaščite žuželk in drugih žuželk oprasovalcev se ne tretira rastlin med cvetenjem in v prisotnosti cvetočega plevela. Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba upoštevati netretiran **varnostni pas 50 m** do vodne površine. Ne tretira se v vročem in vetrovnem vremenu.

Pyrinex M22 se lahko uporablja v odmerku 1 l/ha. Glede uporabe velja enako kot pri pripravku Reldan 22 EC.

Daskor 440 ima dovoljenje za zatiranje ameriškega škrtatka, križastega in pasastega grozdnega sukača v pridelavi namiznega in vinskega grozdja. Uporablja se v odmerku 0,5 l/ha. S tem pripravkom se lahko tretira le 1 krat v rastni dobi. Nima dovoljenja za uporabo v trsnicah in matičnjakih.

Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba pri tretiranju trte upoštevati netretiran **varnostni pas 50 m** tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda.

4.6 Decis 2,5 EC in Decis

Decis 2,5 EC in Decis: eno tretiranje je dovoljeno za vinograde za pridelavo grozdja in sicer od konca cvetenja trte do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Uporabljamo ga v odmerku 0,5 l/ha. Ni priporočeno mešanje z alkalnimi pripravki, s pripravki na podlagi žvepla in tiofanata.

Skupno število tretiranj z obema sredstvom je največ dva krat na istem zemljišču v eni rastni dobi.

Pri uporabi pripravkov Decis in Decis 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvi se ne sme tretirati v območju **30 m tlorisne širine** od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstva so nevarna za čebele, z njimi se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrast. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev se lahko tretira v nočnem času dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.**

Decis in Decis 2,5 EC: sredstvo se sme uporabljati le enkrat v rastni sezoni.

Dve tretiranji sta dovoljeni za matične vinograde, matičnjake in trsnice.

Pripravka **Decis in Decis 2,5 EC** spadata v skupino sintetičnih piretroidov. Omenjena pripravka imata negativni vpliv na pleniske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic škikaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v takšnih vinogradih pride do prereznožitve omenjenih škodljivcev.

Pripravek Decis 2,5 EC je registriran do 31. 10. 2019. Pripravku Decis je registracija potekla 31. 1. 2018, lahko pa se do 1. 8. 2019 porabijo zaloge.

4.7 Pripravki na osnovi piretrina

Dovoljenje za zatiranje ameriškega škrtatka na osnovi a.s. piretrin imata pripravka **Flora verde in Biotip floral**. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKO uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujeta ta dva pripravka, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljata oba navedena pripravka na osnovi aktivne snovi piretrin.

Učinek teh sredstev je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo tudi na spodnji strani listov. Tretiramo ob lepem vremenu, po možnosti zvečer oziroma v hladnejših urah dneva. **Sredstva so nevarna za čebele.**

Pripravka **Flora verde in Biotip floral** uporabimo v 0,16 % koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Sredstvi sta primerni za omejevanje ameriškega škrlatka. V primeru močnejšega napada ali ugotovljene navzočnosti škodljivca tretiranje ponovimo po 7 do 10 dneh. Oba pripravka imata dovoljenje tudi za zatiranje križastega in pasastega grozdnega sukača. Priporoča se uporaba zvečer in v hladnejših urah dneva. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstvi sta nevarni za čebele.

S pripravki na podlagi piretrina lahko opravimo skupno 3 tretiranja.

4.8 Steward

Uporaba pripravka Steward je dovoljena le za ličinke stadijev od L1 do L3, vendar sredstvo le zmanjšuje populacijo ameriškega škrlatka in za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča. Uporabljamo ga v koncentraciji 0,015% pri porabi vode 1000 l/ha. Sredstvo je nevarno za čebele. Uporabljamo ga lahko v oddaljenosti več kot 15 m od nadzemnih voda 1. reda in 5 m od nadzemnih voda 2. reda. Ne sme se ga uporabljati v času cvetenja.

Datum objave obvestila: 24.06.2019 13:40

Obvestilo prognostičnega centra: Zahodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Objavil/a: Devetak Marko

Pripravil: **Marko Devetak**

[Seznam registriranih FFS](#)

